

VÝUKA PSYCHOLOGIE A SOCIOLOGIE NA VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE

I. Nový, J. Růžička

Vysoká škola ekonomická, Fakulta podnikohospodářská,
Katedra psychologie a sociologie práce,
nám. W. Churchilla č. 4, Praha 3 - Žižkov

Anotace:

Výuka psychologie a sociologie na VŠE v Praze je zaměřena na teoretickou a praktickou přípravu studentů v sociálních a psychologických problémech řídicí práce, personálního řízení, organizačního chování a obchodního jednání. Tato výuka je převážně soustředěna do vedlejší specializace "Psychologie a sociologie v řízení firmy" a do bloku "Psychologie a sociologie v řízení lidských zdrojů".

Summary:

Teaching programme of psychology and sociology at the University of Economics in Prague is concentrated on both - theoretical and practical education of the students in the area of social and psychological problems of the leadership, personal management, organizational behavior and business interactions. Major part of the study is realized within the minor specialization "Psychology and Sociology in a Firm Management" and the block "Psychology and Sociology of Human Resource Management".

Klíčová slova:

Pedagogika, psychologie, sociologie, učební plán

Key words:

Pedagogy, psychology, sociology, curriculum

Katedra psychologie a sociologie práce na Vysoké škole ekonomické v Praze představuje odborné a pedagogické pracoviště pro obory psychologie práce a organizace a ekonomická sociologie. Je součástí struktury pedagogických pracovišť podnikohospodářské fakulty VŠE v Praze s jednoznačnou orientací na základní hospodářské organizace (podniky). V současné době na katedře pracuje osm pedagogických pracovníků, z toho 6 psychologů a 2 sociologové.

Obsahové a organizační propojení obou vědních oborů (psychologie práce a ekonomické psychologie) na jednom pracovišti je dlouhodobé a osvědčilo se. Základem tohoto propojení je interdisciplinární orientace na pracovníky a pracovní skupiny v sociálně ekonomické struktuře podniku. Pokládáme je za progresivní, jak z hlediska teoretických výstupů a rozvíjení obou

oborů, tak zejména z hlediska vysokoškolské přípravy ekonomů a odborné spolupráce s hospodářskými organizacemi.

Výzkumná práce katedry se orientuje do dvou základních směrů. Jedním je řízení profesního uplatnění absolventů fakult VŠE (podpora MŠMT) a druhým analýza a identifikace kulturologických aspektů podnikového řízení (mezinárodní komparace).

Katedra se podílí na výuce ve všech formách studia na VŠE, to znamená ve studiu bakalářském, inženýrském i doktorandském a také v kursech školy v rámci celoživotního vzdělávání (postgraduální studium). Značná pozornost je věnována přípravě učebnic a skript. V letošním roce se završuje tříletá usilovná práce katedry, neboť novými učebními pomůckami budou zajištěny všechny vyučované předměty.

Významnou součástí katedry je Centrum pro profesionální orientaci a psychologickou pomoc, jehož činnost je zaměřena na profesní a osobní poradenství. Služeb tohoto centra využívají studenti i zaměstnanci školy.

Pro zajišťování pedagogických úkolů má katedra v rámci školy nebo podnikohospodářské fakulty akreditováno celkem 13 předmětů. Jsou to tyto předměty:

Psychologie pro ekonomy

Sociologie pro ekonomy

Motivace pracovního jednání

Psychologie a sociologie v personálním managementu

Psychologie v obchodní činnosti podnikatele

Sociologické metody výzkumu trhu

Rozvíjení sociálních a manažerských dovedností

Zpracování a obhajoba projektu

Rozvíjení tvořivosti

Podniková kultura a identita

Duševní hygiena a sebeřízení

Řízení profesní kariéry zaměstnanců

Psychologické a sociologické aspekty rozhodování.

V rámci bakalářského studia katedra zajišťuje výuku obecně informativních předmětů. Jsou to dvoukreditové volitelné předměty pro studenty všech fakult "Psychologie (pro ekonomy)" a "Sociologie (pro ekonomy)". O tyto předměty je mezi studenty velký zájem. Dále je to povinný dvoukreditový předmět pro studenty podnikohospodářské fakulty "Motivace pracovního jednání".

Těžiště pedagogické práce katedry je v inženýrském studiu. V rámci studijního směru podnikohospodářské fakulty podniková ekonomika zajišťuje katedra volitelný studijní blok, který má celkem 10 kreditů a nazývá se "Psychologie a sociologie v řízení lidských zdrojů". Posláním tohoto bloku předmětů je umožnit studentům přiměřený vhled do problematiky personálního zabezpečení podniku, ovládnutí základních metod vedení lidí a zajištění vhodné prezentace podniku či firmy navenek. Výuka je především orientována na sociální a psychologické problémy personálního managementu, na organizace a motivace pracovního jednání a na řízení rozvoje pracovní skupiny a osobnosti pracovníka.

Pro studenty všech fakult školy zajišťuje katedra volitelnou vedlejší specializaci, která má celkem 18 kreditů a nazývá se "Psychologie a sociologie v řízení firmy". Základní poslání této vedlejší specializace je shodné s výše uvedeným blokem. Dále je cílem studia této specializace vybavit absolventy souborem psychologických, sociálně psychologických a sociologických poznatků, které jsou nezbytné pro úspěšné vedení lidí v podniku, s pomocí kvalifikovaného využití psychologických a sociologických metod a technik přispět k formování organizátorských a řídicích zkušeností absolventů, zvyšovat jejich odbornou způsobilost pro práci s lidmi. Výuka je orientovaná na sociální a psychologické problémy personálního managementu, na rozbor základních personálních činností, na organizaci a motivaci pracovního jednání, na řízení rozvoje pracovní skupiny a osobnosti pracovníka. Dále je věnována pozornost využití psychologických a sociologických poznatků při přípravě a vedení obchodního jednání, při vytváření vztahů podniku a veřejnosti a při formování podnikové kultury a identity.

Studijní předměty zařazené v bloku a vedlejší specializaci jsou srovnatelné s těmi, které se učí na zahraničních vysokých školách, zejména v Německu, Rakousku a USA. Při jejich realizaci katedra spolupracuje se zahraničními učiteli. Například v současné době mají studenti možnost zapisovat si kurs "Rozvíjení sociálních a manažerských dovedností", který vyučuje podle našich osnov americký lektor.

O studium bloku a vedlejší specializace je mezi studenty velký zájem. Jejich počet omezuje na 70 studentů pro každou tuto formu v ročníku. Studenti mají dále možnost požádat katedru o stanovení tématu diplomové práce a vedení této práce. Témata diplomových prací jsou orientována zejména na sociálně ekonomické otázky personálního managementu.

Katedra dále v omezené míře spolupracuje při realizaci vedlejších specializací dalších kateder školy. To se týká těchto vedlejších specializací: personalistika (katedra personalistiky), ekonomická žurnalistika (katedra mikroekonomie), informatika (katedra informačního a znalostního inženýrství) a ochrana spotřebitele a jakost zboží (katedra jakosti zboží).

V rámci doktorandského studia zajišťuje katedra konzultace ve dvou volitelných blocích, a to psychologie práce a ekonomická sociologie. Má rovněž možnost realizovat doktorandské studium v obou oborech v rámci bloku podnikový management. Tuto možnost jsme však dosud nevyužili.

Základní vzdělávací cíle si katedra psychologie a sociologie práce na VŠE formuluje takto:

- 1) Zprostředkovat studentům základní poznatky, teoretické konstrukce a metodické postupy obecné a aplikované psychologie a sociologie. Současně poukázat na přímé a zprostředkované souvislosti s podnikovou ekonomikou a podnikových řízením.
- 2) Rozvíjet a upevnit dovednosti studentů v praktickém využívání poznatků obou vědních oborů ve vlastní činnosti. Jde zejména o oblasti řídicích činností, personálního řízení, organizačního chování a obchodního jednání.
- 3) Posilovat samostatnost a aktivitu studentů nejen v průběhu vlastního pedagogického procesu, ale prostřednictvím zpracování a obhajoby projektů a diplomových úkolů v podnikové praxi i odpovědnost za výsledky své odborné přípravy.

Naznačená koncepce výuky psychologie a sociologie na VŠE v Praze se nám jeví jako přínosná a perspektivní. V dalším období bude pozornost věnována jejímu upřesňování.